

การบริหารนโยบาย และกลยุทธ์การศึกษา

Policy and Strategic Management in Education

การบริหารนโยบายและกลยุทธ์การศึกษา

LC71.2 น422ก 2565 ก.1

Barcode *10053791*

ห้องสมุดวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์

นันทรัตน์ เจริญกุล

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญแผนภาพ

บทที่ 1 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับนโยบายและการวางแผน	3
1.1 นโยบาย (Policy) และแผน (Plan)	4
1.2 ฐานะของนโยบาย	5
1.3 ความหมายของนโยบาย	8
1.4 ประเภทของนโยบาย	10
1.5 มโนทัศน์ของการวางแผน	13
1.6 ความหมายของแผน	17
1.7 การวางแผน	18
1.8 ความสำคัญของนโยบายและแผน	18
1.8.1 องค์ประกอบของนโยบาย	21
1.8.2 ลักษณะที่ดีของนโยบาย	26
1.8.3 ปัจจัยในการกำหนดนโยบาย	29
1.8.4 ข้อควรคำนึงถึงในการกำหนดนโยบาย	37
1.8.5 ประเภทและแหล่งที่มาของนโยบาย	39
1.8.6 กระบวนการและขั้นตอนในการกำหนดนโยบาย	44
1.8.7 การสื่อสารและการเผยแพร่ นโยบาย	57
1.8.8 การวางแผนเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ	59
1.8.9 ความเติบโตของแผนและการใช้แผน	64
1.8.10 ความกว้างและความลึกของการวางแผน	65
1.8.11 คุณประโยชน์และข้อจำกัดของการวางแผน	66
1.8.12 วิวัฒนาการและประเภทของการวางแผน	69
1.8.13 กระบวนการวางแผน	73
1.8.14 องค์ประกอบของการวางแผน	75

1.8.15	ผู้บริหารกับการวางแผน	77
1.8.16	รูปแบบของกระบวนการวางแผน	79
1.8.17	ชั้นวางแผน	85
	สรุป	87
	แบบฝึกหัดท้ายบท	92
บทที่ 2	การวางแผนกลยุทธ์	97
2.1	ความเป็นมาและความหมายของกลยุทธ์	98
2.2	วิวัฒนาการแนวคิดการวางแผนกลยุทธ์	99
2.3	ระดับของกลยุทธ์	100
2.4	การวางแผนกลยุทธ์	101
2.5	องค์ประกอบของแผนกลยุทธ์	101
2.6	ขั้นตอนการกำหนดแผนกลยุทธ์/แผนยุทธศาสตร์	102
2.7	ขั้นตอนการบริหารเชิงกลยุทธ์	120
	สรุป	121
	แบบฝึกหัดท้ายบท	124
บทที่ 3	การวางแผนพัฒนาการศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาไทย และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง	133
3.1	หลักการปฏิรูปการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์	133
3.2	กรอบการวางนโยบาย/แผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579)	139
3.3	ความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนการศึกษา กับสภาพแวดล้อมภายนอก	140
3.3.1	ความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนการศึกษากับการเมือง	140
3.3.2	ความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนการศึกษา กับเศรษฐกิจ	141
3.3.3	ความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนการศึกษา กับสังคม	142
3.3.4	ความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนการศึกษา กับเทคโนโลยี	142
3.4	แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ	143
3.4.1	การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ	144
	สรุป	146
	แบบฝึกหัดท้ายบท	149
บทที่ 4	การวางแผนสำหรับหน่วยงานและองค์กรทางการศึกษา	155
4.1	การวางแผนพัฒนาการศึกษาสำหรับหน่วยงาน/องค์กร	155
4.1.1	กระบวนการวางแผนพัฒนาการศึกษาสำหรับหน่วยงานและองค์กร	156

4.1.2	ประโยชน์ของแผนพัฒนาการศึกษา (สำหรับหน่วยงาน/องค์กร)	157
4.1.3	ข้อควรคำนึงถึงในการวางแผนพัฒนาการศึกษา (สำหรับหน่วยงาน/องค์กร)	157
4.2	การวางแผนในหน่วยงาน/องค์กรทางการศึกษา	158
4.2.1	จุดมุ่งหมายสำคัญของการบริหารและการวางแผน ในหน่วยงาน/องค์กรทางการศึกษา	158
4.2.2	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน	160
4.2.3	ขั้นตอนสำคัญในการวางแผนสำหรับสถานศึกษา	161
4.2.4	สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการวางแผนสำหรับสถานศึกษา	161
4.2.5	ประเภทของแผนสำหรับสถานศึกษา	162
4.2.6	โครงสร้างของแผนพัฒนาประจำปี	163
4.2.7	แผนปฏิบัติการประจำปี (Annual Action Plan)	164
4.2.8	ความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาประจำปี แผนปฏิบัติการประจำปี และวงจรกิจกรรมประมาณ	164
4.2.9	การนำเสนองาน/โครงการในแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการ	165
4.2.10	แผนงบประมาณ	165
	สรุป	169
	แบบฝึกหัดท้ายบท	171
บทที่ 5	การนำนโยบายและแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ	177
5.1	ความหมายของการนำนโยบายและแผนไปสู่การปฏิบัติ	177
5.2	เทคนิคในการนำนโยบายและแผนไปสู่การปฏิบัติ	179
5.2.1	แนวทางการนำยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ	179
5.2.2	การวิเคราะห์นโยบาย/ยุทธศาสตร์	180
5.2.3	กระบวนการควบคุมยุทธศาสตร์	187
5.2.4	เครื่องมือในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์	188
5.2.5	ความหมายของการกำหนดตัวบ่งชี้ระดับบุคคล	194
5.3	การสร้างตัวบ่งชี้	196
5.3.1	หลักการสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้	197
5.3.2	ข้อควรระวังในการใช้ตัวบ่งชี้ขับเคลื่อนการนำกลยุทธ์/ยุทธศาสตร์ ไปสู่การปฏิบัติ	198
5.3.3	ปัจจัยสู่ความสำเร็จ	199
5.3.4	ความท้าทายในการนำกลยุทธ์/ยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ	199

5.4 การบริหารแผนกลยุทธ์โดยใช้ดัชนีชี้วัดแบบสมดุล (Balanced Scorecard : BSC)	200
5.4.1 แนวคิดดัชนีชี้วัดแบบสมดุล (Balanced Scorecard)	201
5.4.2 การกระจายระบบการบริหารแผนกลยุทธ์สู่องค์กร และบุคคลโดยใช้แนวคิด Balanced Scorecard	203
5.4.3 กระบวนการของการบริหารแผนกลยุทธ์โดยใช้แนวคิด Balanced Scorecard เป็นฐาน	206
5.4.4 การนำแนวคิด Balanced Scorecard ไปใช้กับองค์กรทางการศึกษา	208
5.4.5 การนำแนวคิดวัตถุประสงค์-ผลลัพธ์ (Objective and Key Results: OKR) มาใช้ในการบริหารกลยุทธ์/แผนระดับบุคคล	212
สรุป	213
แบบฝึกหัดท้ายบท	216
บทที่ 6 โครงการ	223
6.1 โครงการ	223
6.1.1 องค์ประกอบสำคัญของโครงการ	224
6.1.2 กระบวนการบริหารโครงการ	224
6.1.3 ลักษณะของโครงการที่ดี	234
6.1.4 หลักการจัดทำโครงการ	234
6.2 โครงสร้างของโครงการ	235
6.2.1 หลักการประเมิน/วิเคราะห์โครงการ	236
6.2.2 การประเมินโครงการตามแนวคิดเชิงระบบ	236
6.2.3 หลักการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ	238
6.2.4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของโครงการ	242
สรุป	243
แบบฝึกหัดท้ายบท	245
บทที่ 7 บทสรุป	249
บรรณานุกรม	257
ประวัติผู้เขียนหนังสือ	267